



॥ अष्टांगदिक्षा मुखपाठ स्पर्धा ॥

आफ्रिका



Yogiji Shreni

200 - Verses

Sanskrit

BAPS Satsang Pravrutti Central Office Africa

|| Shri Swaminarayan Vijayate ||



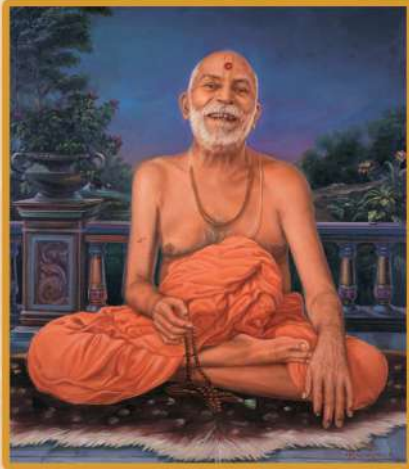
Bhagwan Swaminarayan and Aksharbrahman Gunatitanand Swami
(Shri Akshar-Purushottam Maharaj)



**Bhramswarup
Bhagatji Maharaj**



**Bhramswarup
Shastriji Maharaj**



**Bhramswarup
Yogiji Maharaj**



**Bhramswarup
Pramukh swami Maharaj**



Pragat Brahmaswarup Mahant Swami Maharaj

I CAN , I WILL, I MUST
(CWM)

Sadhu Keshavjivandas



Goal: Memorize 21 Shloks

Date	Milestone	Mukhpath Shloks	Total Shloks
28 March 2021, Sunday	Pragji Bhakta Jayanti	48	48
25 April 2021, Sunday	Swaminarayan Jayanti	32	80
06 June 2021, Sunday	Yogi Jayanti	60	140
11 July 2021, Sunday	Final Round - 1	60	200
18 July 2021, Sunday	Final Round - 2	Revision	200

- [1] स्वाभिनारायणः साक्षाद् अक्षरपुरुषोत्तमः ।
सर्वेभ्यः परमां शान्तिम् आनन्दं सुखमर्पयेत् ॥१॥

Swāminārāyanah sākshād Akshara-Purushottamah
Sarvebhyah paramam shāntim ānandam sukham arpayet (1)

- [2] देहोयं साधनं मुक्तेर्न भोगमात्रसाधनम् ।
दुर्लभो नश्वरश्चायं वारंवारं न लभ्यते ॥२॥

Deho'yam sādhanam mukter na bhoga-mātra-sādhanam
Durlabho nashvarash-chā'yam vāram-vāram na labhyate (2)

- [3] लौकिको व्यवहारस्तु देहनिर्वाहहेतुकः ।
नैव स परमं लक्ष्यम् अस्य मनुष्यजन्मनः ॥३॥

Laukiko vyavahāras-tu deha-nirvāha-hetukah
Naiva sa paramam lakshyam asya manushya-janmanaha (3)

- [4] नाशाय सर्वदोषाणां ब्रह्मस्थितेरवाप्तये ।
कर्तुं भगवतो भक्तिम् अस्य देहस्य लम्बनम् ॥४॥

Nāshāya sarva-doshānām brahma-sthiter avāptaye
Kartum Bhagavato bhaktim asya dehasya lambhanam (4)

- [5] सर्वमिदं हि सत्संगाद्भव्यते निश्चितं जनैः ।
अतः सदैव सत्संगः करणीयो मुमुक्षुभिः ॥५॥

Sarvam idam hi satsangā-labhyate nishchitam janaihi
Atah sadaiva satsangah karaniyo mumukshubhihi (5)

- [6] सत्संगः स्थापितस्तस्माद् दिव्योयं परब्रह्मज्ञा ।
स्वामिनारायणेनेह साक्षादेवावतीर्य च ॥६॥

Satsangah sthāpitas-tasmād divyo'yam parabrahmanā
Swāminārāyaneneha sākshād evā'vatirya cha (6)

- [7] सत्संगस्यास्य विज्ञानं मुमुक्षूणां भवेदिति ।
शास्त्रं सत्संगदीक्षेति शुभाशयाद् विरच्यते ॥७॥

Satsangasyāsya vignānam mumukshunām bhaved iti
Shāstram Satsanga-Diksheti shubhā'shayād virachyate (7)

- [8] सत्यस्य स्वात्मनः संगः सत्यस्य परमात्मनः ।
सत्यस्य च गुरोः संगः सच्छास्त्राणां तथैव च ॥८॥

Satyasya svātmanah sangah satyasya Paramātmanah
Satyasya cha guroh sangah sach-chhāstrānām tathaiva cha (8)

- [9] विज्ञातव्यमिदं सत्यं सत्संगस्य हि लक्षणम् ।
कुर्वन्नेवंविधं दिव्यं सत्संगं स्यात् सुधी जनः ॥८॥

Vignātavyam idam satyam satsangasya hi lakshanam
Kurvan-nevam vidham divyam satsangam syāt sukhi janaha (9)

- [10] दीक्षेति दृढसंकल्पः सश्रद्धं निश्चयोचलः ।
सम्यक् समर्पणं प्रीत्या निष्ठा व्रतं ददाश्रयः ॥१०॥

Diksheti dradha-sankalpah sa-shraddham nishchayo-chalaha
Samyak samarpanam prityā nishthā vratam dradhāshrayaha (10)

- [11] स्वामिनारायणेनन्य-दृढपरमभक्तये ।
गृहीत्वाश्रयदीक्षाया मन्त्रं सत्संगमाप्नुयात् ॥१८॥

Swāminārāyane'-nanya-dradha-parama-bhaktaye
Gruhitvā'-shraya-dikshāyā mantram satsangam āpnuyāt (18)

- [12] आश्रयदीक्षा मंत्र आ प्रमाणे छेः
धन्योस्मि पूर्णकामोस्मि निष्पापो निर्भयः सुधी ।
अक्षरगुरुयोगेन स्वामिनारायणाश्रयात् ॥१८॥

The Ashray Diksha Mantra is as follows:

Dhanyo'-smi purnakāmo'-smi nishpāpo nirbhayah sukhi
Akshara-guru-yogena Swāminārāyanā-shrayāt (19)

- [13] गुरुं ब्रह्मस्वरूपं तु विना न संभवेद् भवे ।
तत्त्वतो ब्रह्मविद्यायाः साक्षात्कारो हि जिवने ॥२२॥

Gurum Brahmaswarupam tu vinā na sambhaved bhave
Tattvato brahmavidyāyāḥ sākshātkāro hi jivane (22)

- [14] नोत्तमो निर्विकल्पश्च निश्चयः परमात्मनः ।
न स्वात्मब्रह्मभावोपि ब्रह्माक्षरं गुरुं विना ॥२३॥

Nottamo nirvikalpash-cha nishchayah Paramātmanaha
Na svātma-brahma-bhāvo'-pi Brahmā'-ksharam gurum vinā (23)

- [15] नैवापि तत्त्वतो भक्तिः परमानन्दप्रापणम् ।
नापि त्रिविधतापानां नाशो ब्रह्मगुरुं विना ॥२४॥

Naivā-pi tattvato bhaktih paramānanda-prāpanam
Nā'-pi trividha-tāpānām nāsho Brahma-gurum vinā (24)

- [16] अतः समाश्रयेन्नित्यं प्रत्यक्षमक्षरं गुरुम् ।
सर्वसिद्धिकरं दिव्यं परमात्मानुभावकम् ॥२५॥

Atah samāshrayen-nityam pratyaksham Aksharam gurum
Sarva-siddhi-karam divyam Paramātmā'-nubhāvakam (25)

- [17] स्वामिनारायणः साक्षादक्षराधिपतिर्हरिः ।
परमात्मा परब्रह्म भगवान् पुरुषोत्तमः ॥८६॥

Swāminārāyanah sākshād-Aksharādhipatir-Harihi
Paramātmā Parabrahma Bhagavān Purushottamaha (96)

- [18] स एकः परमोपास्य ईष्टदेवो हि नः सदा ।
तस्यैव सर्वदा भक्तिः कर्तव्यानन्यभावात् ॥८७॥

Sa ekah paramopāsya ishta-devo hi nah sadā
Tasyaiva sarvadā bhaktih kartavyā'nanya-bhāvataha (97)

- [19] साक्षाद् ब्रह्माक्षरं स्वामी गुणातीतः सनातनम् ।
तस्य परम्पराद्यापि ब्रह्माक्षरस्य राजते ॥८८॥

Sākshād Brahmā'ksharam Swāmi Gunātītah sanātanam
Tasya paramparā'dyā'pi Brahmā'ksharasya rājate (98)

- [20] गुणातीतसमारब्ध-परम्पराप्रतिष्ठितः ।
प्रकटाक्षरब्रह्मैकः संप्रदायेस्ति नो गुरुः ॥८९॥

Gunātīta-samārabdha-paramparā-pratishthitaha
Prakatā'kshara-brahmaikah sampradāye'sti no guruhu (99)

- [21] એક એવેષ્ટદેવો નઃ એક એવ ગુરુસ્તથા ।
એકશ્ચૈવાપિ સિદ્ધાન્ત એવં નઃ એકતા સદા ॥૧૦૦॥

Eka eveshta-devo nah eka eva gurus-tathā
Ekash-chaiv'pi siddhānta evam nah ekatā sadā (100)

- [22] સિદ્ધાન્તં સુવિજાનીયાદ્ અક્ષરપુરુષોત્તમમ્ ।
બ્રહ્મવિદ્યાત્મકં દિવ્યં વૈદિકં ચ સનાતનમ્ ॥૧૦૧॥

Siddhāntam suvijāniyād Akshara-Purushottamam
Brahmavidyātmakam divyam vaidikam cha sanātanam (101)

- [23] જીવસ્તથેશ્વરશ્ચૈવ માયા બ્રહ્માક્ષરં તથા ।
પરબ્રહ્મેતિ તત્ત્વાનિ ભિન્નાનિ પંચ સર્વદા ॥૧૦૨॥

Jivas-tatheshvarash-chaiva māyā brahmā'ksharam tathā
Parabrahmeti tattvāni bhinnāni pancha sarvadā (102)

- [24] નિત્યાન્યથ ચ સત્યાનિ વિજ્ઞેયાનિ મુમુક્ષુભિઃ ।
સ્વામિનારાયણેનૈવં સિદ્ધાન્તિતં સ્વયં સ્ફુટમ ॥૧૦૩॥

Nityān yatha cha satyāni vignēyāni mumukshubhihi ।
Svāminārāyanenaivam siddhāntitam svayam sfutam ॥103॥

- [25] तेषु मायापरौ नित्यम् अक्षरपुरुषोत्तमौ ।
जिवानामीश्वराणां य मुक्तिस्तद्योगतो भवेत् ॥१०४॥

Teshu mâyā-parau nityam Akshara-Purushottamau
Jivānām-ishvarānām cha muktis-tad-yogato bhavet (104)

- [26] परमात्मा परब्रह्म परं ब्रह्माक्षरात् सदा ।
ब्रह्मापि सेवते तं य दासभावेन सर्वदा ॥१०५॥

Paramātmā Parabrahma param Brahmā'ksharāt sadā
Brahmā'pi sevate tam cha dāsa-bhāvena sarvadā (105)

- [27] सर्वकर्ता य साकारः सर्वोपरि सदा हरिः ।
मुमुक्षुणां विमोक्षाय प्रकटो वर्तते सदा ॥१०६॥

Sarva-kartā cha sākārah sarvopari sadā Harihi
Mumukshūnām vimokshāya prakato vartate sadā (106)

- [28] ब्रह्माक्षरगुरुद्वारा भगवान् प्रकटः सदा ।
सहितः सकलैश्वर्यैः परमानन्दमर्पयन् ॥१०७॥

Brahmā'kshara-guru-dvārā Bhagavān prakatah sadā
Sahitah sakalāishvaryaih paramā'nandam arpayan (107)

[29] प्रीतिः कार्यात्मबुद्धिश्च ब्रह्माक्षरे गुरौः दृढा ।
प्रत्यक्षभगवद्भावात् सेव्यो ध्येयः स भक्तितः ॥१०८॥

Pritih kāryā'tma-buddhish-cha Bhramā'kshare gurou dradhā
Pratyaksha-Bhagavad-bhāvāt sevyo dhyeyah sa bhaktitaha (108)

[30] स्वामिनारायणो मन्त्रो दिव्यश्चालौकिकः शुभः।
जप्योयं सकलैर्भक्तैर्दत्तोयं हरिणा स्वयम्॥१०९॥

Swāminārāyano mantra divyash-chā'laukikah shubhaha
Japyo'yam sakalair bhaktair datto'yam Harinā swayam (109)

[31] अक्षरं ब्रह्म विज्ञेयं मन्त्रे स्वामीति शब्दतः ।
नारायणेति शब्देन तत्परः पुरुषोत्तमः ॥११०॥

Akshara Brahma vigne Yam mantre Swāmiti shabdataha
Nārāyaneti shabdena tat-parah Purushottamaha (110)

[32] स्वामिनारायणेनेह सिद्धान्तोयं प्रबोधितः ।
गुरुभिश्च गुणातीतैर्द्विगन्तेयं प्रवर्तितः ॥१११॥

Swāminārāyaneneha siddhānto'yam prabodhitaha
Gurubhish-cha Gunātitair digante'yam pravartitaha (111)

- [33] यज्ञपुरुषदासेन स्थापितो मूर्तिमत्तया ।
गुरुर्यरित्रग्रन्थेषु पुनरयं दृढायितः ॥११२॥

Yagnapurushadāseṇa sthāpito mūrti-mattayā
Guru-charitra-grantheshu punar ayam dradhāyitaha (112)

- [34] प्रमुञ्जगुरुणा योयं स्वीयाक्षरैः स्थिरीकृतः ।
साक्षाद् गुरोः प्रसंगेन लभ्यतेयं हि जिवने ॥११३॥

Pramukha-gurunā yo'yam sviyā'ksharaih sthiri-krutaha
Sākshāḍ guroh prasangena labhyate'yam hi jivane (113)

- [35] अयमेव स सिद्धान्तो मुक्तिप्रदः सनातनः ।
उच्यते दर्शनं दिव्यम् अक्षरपुरुषोत्तमम् ॥११४॥

Ayam eva sa siddhānto mukti-pradah sanātanaha
Uchyaṭe darshanam divyam Akshara-Purushottamam (114)

- [36] सिद्धान्तं परमं दिव्यम् ऐतादृशं विचिन्तयन् ।
सत्संगं निष्ठया कुर्याद् आनन्दोत्साहपूर्वकम् ॥११५॥

Siddhāntam paramam divyam etādrusham vichintayan
Satsangam nishthayā kuryāḍ ānandotsāha-purvakam (115)

[37] निज्जत्मानं ब्रह्मरूपं देहत्रयविलक्षणम् ।
विभाव्योपासनं कार्यं सदैव परब्रह्मणः ॥११६॥

Nijā'tmānam brahmarūpam deha-traya-vilakshanam
Vibhāvvyopāsanam kāryam sadaiva Parabrahmanaha (116)

[38] दृश्यो न मानुषो भावो भगवति तथा गुरौ ।
मायापरौ यतो दिव्यावक्षरपुरुषोत्तमौ ॥१३१॥

Drashyo na mānusho bhāvo Bhagavati tathā gurou
Māyā-parou yato divyāv-Akshara-Purushottamau (131)

[39] विश्वासः सुदृढीकार्यो भगवति तथा गुरौ ।
निर्बलत्वं परित्याज्यं धार्यं धैर्यं हरेर्बलम् ॥१३२॥

Vishvāsah su-dradhi-kāryō Bhagavati tathā gurau
Nirbalatvam pari-tyājyam dhāryam dhairyam Harer balam (132)

[40] प्रसंगः परया प्रीत्या ब्रह्माक्षरगुरोः सदा ।
कर्तव्यो दिव्यभावेन प्रत्यक्षस्य मुमुक्षुभिः ॥१३४॥

Prasangah parayā prityā Brahmā'kshara-guroh sadā
Kartavyo divya-bhāvena pratyakshasya mumukshubhihi (134)

- [41] ब्रह्माक्षरे गुरौ प्रीतिर्दृष्टैवास्ति हि साधनम् ।
 ब्रह्मस्थितेः परिप्राप्तेः साक्षात्कारस्य च प्रभोः ॥१३५॥

Brahmā'kshare gurau pritir dradhāivā'sti hi sādhanam
Brahma-sthiteh pari-prāpteh sākshāt-kārasya cha Prabho (135)

- [42] ब्रह्मगुणसमावाप्त्यै परब्रह्मानुभूतये ।
 ब्रह्मगुरोः प्रसंगानां कर्तव्यं मननं सदा ॥१३६॥

Brahma-guna-samāvāptyai Parabrahmā'nubhūtayē
Brahma-guroh prasangānām kartavyam mananam sadā (136)

- [43] मनसा कर्मणा वाचा सेव्यो गुरुहरिः सदा ।
 कर्तव्या तत्र प्रत्यक्षनारायणस्वरूपधीः ॥१३७॥

Manasā karmanā vāchā sevyo Guruharih sadā
Kartavyā tatra pratyaksha-Nārāyana-svarupa-dhihi (137)

- [44] शृणुयान्न वदेन्नापि वार्तां हीनां बलेन च ।
 बलपूर्णां सदा कुर्याद् वार्तां सत्संगमास्थितः ॥१३८॥

Shrunuyān-na vaden-nā'pi vārtām hinām balena cha
Bala-pūrnām sadā kuryād vārtām satsangam āsthitaha (138)

- [45] वार्ता कार्या महिमनो हि ब्रह्मपरमब्रह्मज्ञोः ।
तत्सम्बन्धवतां यापि सस्नेहमादरात् सदा ॥१३८॥

Vārtā kāryā mahimno hi Brahma-Parama-brahmanoho
Tat-sambandha-vatām chā'pi sa-sneham ādarāt sadā (139)

- [46] सत्संगिषु सुहृद्भावो दिव्यभावस्तथैव य ।
अक्षरब्रह्मभावश्च विधातव्यो मुमुक्षुणा ॥१४०॥

Satsangishu suhrud-bhāvo divya-bhāvas-tathaiva cha
Aksharabrahma-bhāvash-cha vidhātavyo mumukshunā (140)

- [47] परमात्मपरब्रह्म-स्वामिनारायणप्रभोः ।
ब्रह्माक्षरस्वरूपस्य गुणातीतगुरोस्तथा ॥१४१॥

Paramātma-Parabrahma-Swāminārāyana-Prabhoho
Brahmā'kshara-svarūpasya Gunātīta-guros-tathā (141)

- [48] तदर्पितस्य दिव्यस्य सिद्धान्तस्य य सर्वदा ।
भक्तानां तस्मिन्तानां य पक्षो ग्राह्यो विवेकतः ॥१४२॥

Tad-arpitasya divyasya siddhāntasya cha sarvadā
Bhaktānām tach-chhritānām cha paksho grāhyo vivekataha (142)

[49] अन्तर्दृष्टिश्च कर्तव्या प्रत्यहं स्थिरचेतसा ।
किं कर्तुमागतोस्मीह किं कुर्वेहमिहेति च ॥१४५॥

Antar-drashtish-cha kartavyā pratyaham sthira-chetasā
Kim kartum āgato'smīha kim kurve'ham iheti cha (145)

[50] संप्राप्याक्षररूपत्वं भजेयं पुरुषोत्तमम् ।
प्रत्यहं चिन्तयेद्देवं स्वीयलक्ष्यमतन्द्रितः ॥१४६॥

Samprāpyā'kshara-rupatvam bhajeyam Purushottamam
Pratyaham chintayed evam sviya-lakshyam atandritaha (146)

[51] कर्तायं सर्वहर्तायं सर्वोपरि नियामकः ।
प्रत्यक्षमिह लब्धो मे स्वामिनारायणो हरिः ॥१४७॥

Kartā'yam sarva-hartā'yam sarvopari niyāmakaha
Pratyaksham iha labdho me Swāminārāyaṇo Harihi (147)

[52] अत एवास्मि धन्योहं परमभाग्यवानहम् ।
कृतार्थश्चैव निःशङ्को निश्चिन्तोस्मि सदा सुधी ॥१४८॥

At evā'smi dhanyo'ham parama-bhāgyavān aham
Krutārthash-chaiva nihshanko nishchinto'smi sadā sukhi (148)

- [53] એવં પ્રાપ્તેર્મહિમ્નશ્ચ પ્રત્યહં પરિચિન્તનમ્ ।
પ્રભોઃ પ્રસન્નતાયાશ્ચ કાર્યં સ્થિરેણ ચેતસા ॥૧૪૯॥

Evam prapter mahimnash-cha pratyaham pari-chintanam
Prabhoh prasannatayash-cha karyam sthirena chetasā (149)

- [54] દેહત્રય-ત્ર્યવસ્થાતો જ્ઞાત્વા ભેદં ગુણત્રયાત્ ।
સ્વાત્મનો બ્રહ્મણૈકત્વં પ્રતિદિનં વિભાવયેત્ ॥૧૫૦॥

Deha-traya-tryavasthāto gnātvā bhedam guna-trayāt
Svātmano Brahmanaikatvam prati-dinam vibhāvayet (150)

- [55] પ્રત્યહમનુસન્ધેયા જગતો નાશશીલતા ।
સ્વાત્મનો નિત્યતા ચિન્ત્યા સચ્ચિદાનન્દરૂપતા ॥૧૫૧॥

Pratyaham anusandheyā jagato nāsha-shilatā
Svātmano nityatā chintyā sach-chid-ānanda-rupatā (151)

- [56] ભૂતં યસ્ય ભવદ્યસ્ય યદેવાગ્રે ભવિષ્યતિ ।
સર્વં તન્મે હિતાયૈવ સ્વામિનારાયણેષ્ઠયા ॥૧૫૨॥

Bhutam yach-cha bhavad yach-cha yad-eva'gre bhavishyati
Sarvam tan me hitāyaiva Swāminārāyanechchhayā (152)

[57] मानेर्ष्याकामक्रोधादि-दोषावेगो भवेत् तदा ।
अक्षरमहमित्यादि शान्तमना विचिन्तयत् ॥१५४॥

Mānershyā-kāma-krodhādi-doshā'vego bhavet tadā
Aksharam-aham ityādi shānta-manā vichintayet (154)

[58] मया सह सदैवास्ति सर्वदोषनिवारकः ।
स्वामिनारायणः साक्षाद् अेवं बलं च धारयेत् ॥१५५॥

Mayā saha sadaivā'sti sarva-dosha-nivāarakaha
Swāminārāyanah sākshād evam balam cha dhārayet (155)

[59] असत्यं न वदेत् क्वापि वदेत् सत्यं हितावहम् ।
सत्यमपि वदेन्नैव यत् स्यादन्याहितावहम् ॥१६४॥

Asatyam na vadet kvāpi vadet satyam hitā'vaham
Satyam api vaden-naiva yat syād anyā'hitā'vaham (164)

[60] सुखे नोच्छृंखलो भूयाद् दुःखे नोद्वेगमाप्नुयात् ।
स्वामिनारायणोच्छ्रितः सर्वं प्रवर्तते यतः ॥१६८॥

Sukhe noch-chhrunkhalo bhuyād dukhe nodvegam āpnuyāt
Swāminārāyanechchhātah sarvam pravartate yataha (169)

- [61] विशेषसंयमः पाल्यः कौमार्ये यौवने तथा ।
अयोग्यस्पर्शदृश्याद्यास्त्याज्याः शक्तिविनाशकाः ॥२१३॥

Vishesha-sanyamah pālyah kaumārye yauvane tathā
Ayogya-sparsha-drushyādyās-tyājyāh shakti-vināshakāhā (213)

- [62] ज्वनम् उन्नतिं याति धर्मनियमपालनात् ।
अन्यश्चापि सदाचारपालने प्रेरितो भवेत् ॥२७४॥

Jīvanam unnatim yāti dharma-niyama-pālanāt
Anyashchā'pi sadāchāra-pālane prerito bhavet (274)

- [63] शुभाशुभप्रसंगेषु महिमसहितं जनः ।
पवित्रां सहजानन्द-नामावलिं पठेत् तथा ॥२७६॥

Shubhā'shubha-prasangeshu mahima-sahitam janaha
Pavitrām Sahajānanda-Nāmāvalim pathet tathā (276)

- [64] अक्षरब्रह्मसाधर्म्यं संप्राप्य दासभावतः ।
पुरुषोत्तमभक्तिर्हि मुक्तिरात्यन्तिकी मता ॥२८१॥

Aksharabrahma-sādharmyam samprāpya dāsa-bhāvataha
Purushottama-bhaktir hi muktir ātyantiki matā (291)

[65] भगवान् सर्वकर्तास्ति दयालुः सर्वरक्षकः ।
स एव नाशकः सर्व-संकटानां सदा मम ॥४४॥

Bhagavān sarva-kartā'sti dayāluḥ sarva-rakshakaha
Sa eva nāshakah sarva-sankatānām sadā mama (44)

[66] भगवान् कुरुते यद्धि हितार्थमेव तत्सदा ।
प्रारब्धं मे तद्विद्यैव स एव तारको मम ॥४५॥

Bhagavān kurute yaddhi hitārtham eva tat sadā
Prārabdham me tad ichchhaiva sa eva tāraḥ mama (45)

[67] नूनं नक्ष्यन्ति मे विघ्नाः पापदोषाश्च दुर्गुणाः ।
नूनं प्राप्स्याम्यहं शान्तिमानन्दं परमं सुखम् ॥४६॥

Nunam nankshyanti me vighnāḥ pāpa-doshāsh-cha dur-gunāḥ
Nunam prāpsyāmyaham shāntim ānandam paramam sukham (46)

[68] यतो मां मिलितः साक्षाद् अक्षरपुरुषोत्तमः ।
निश्चयेन तरिष्यामि दुःखजतं हि तद्बलात् ॥४७॥

Yato mām militah sākṣhād Akshara-Puruṣhottamaha
Nishchayena tarishyāmi dukha-jātam hi tad balāt (47)

- [69] विचार्यैवं बलं रक्षेद् नाश्रितो निर्बलो भवेत् ।
आनन्दितो भवेन्नित्यं भगवद्बलवैभवात् ॥४८॥

Vichāryaivam balam rakshed nā'shrito nirbalo bhavet
Ānandito bhaven-nityam Bhagavad bala vaibhavāt (48)

- [70] निन्दालज्जाभयापद्भ्यः सत्संगं न परित्यजेत् ।
स्वामिनारायणं देवं तद्भक्तिं कर्हिचिद् गुरुम् ॥१२१॥

Nindā-lajjā-bhayā'padbhyah satsangam na pari-tyajet
Swāminārāyanam Devam tad-bhaktim karhichid gurum (121)

- [71] स्वदुर्गुणान् अपाकर्तुं संप्राप्तुं सद्गुणांस्तथा ।
सत्संगाश्रयणं कार्यं स्वस्य परममुक्तये ॥१२६॥

Sva-dur-gunān apā-kartum sam-prāptum sad-gunāns-tathā
Satsangā'shrayanam kāryam svasya parama-muktaye (126)

- [72] प्रसन्नतां समावाप्तुं स्वामिनारायणप्रभोः ।
गुणातीतगुणेषां च सत्संगमाश्रयेत् सदा ॥१२७॥

Prasannatām samāvāptum Swāminārāyana-Prabhoho
Gunātita-gurunām cha satsangam āshrayet sadā (127)

[73] अहो ऽहैव नः प्राप्तावक्षरपुरुषोत्तमौ ।
तत्प्राप्तिगौरवान्नित्यं सत्संगानन्दमाप्नुयात् ॥१२८॥

Aho ihaiva nah prāptāv-Akshara-Puruṣhottamau
Tat-prāpti-gauravān-nityam satsang-ānandam āpnuyāt (128)

[74] आज्ञां भगवतो नित्यं ब्रह्मगुरोश्च पालयेत् ।
ज्ञात्वा तदनुवृत्तिं य तामेवानुसरेद् दृढम् ॥१४३॥

Āgnām Bhagavato nityam Brahma-gurosh-cha pālayet
Gnātvā tad-anuvruttim cha tām evā'nusared dradham (143)

[75] तदाज्ञां पालयेत् सद्य आलस्यादि विहाय य ।
सानन्दोत्साहमाहात्म्यं तत्प्रसादधिया सदा ॥१४४॥

Tad-āgnām pālayet sadya ālasyādi vihāya cha
Sānandotsāha-māhātmyam tat-prasāda-dhiyā sadā (144)

[76] कुदृष्टया पुरुषैर्नैव स्त्रियो दृश्याः कदाचन ।
एवमेव कुदृष्टया य स्त्रीभिर्दृश्या न पूरुषाः ॥१८०॥

Kudrashtyā purushair naiva striyo drushyāh kadāchana
Evam eva kudrushtyā cha sribhir drushyā na purushāhā (180)

[77] अश्लीलं यत्र दृश्यं स्याद् धर्मसंस्कारनाशकम् ।
नाटक्यलचित्रादि तत्र पश्येत् कदाचन ॥१८५॥

Ashlilam yatra drushyam syād dharma-sanskāra-nāshakam
Nātaka-chala-chitrādi tan-na pashyet kadāchana (185)

[78] संगोत्र बलवाँल्लोके यथासंगं हि ज्वनम् ।
सतां संगम् अतः कुर्यात् कुसंगं सर्वथा त्यजेत ॥२१६॥

Sango'tra balavāñl-loke yathā-sangam hi jivanam
Satām sangam atah kuryāt kusangam sarvathā tyajet (216)

[79] परिरक्षेद् दृढां निष्ठाम् अक्षरपुरुषोत्तमे ।
तथापि नैव कर्तव्यं देवतान्तरनिन्दनम् ॥२५२॥

Pari-rakshed dradhām nishthām Akshara-Purushottame
Tathā'pi naiva kartavyam devatā'ntara-nindanam (252)

[80] धर्मा वा संप्रदाया वा येन्ये तदनुयायिनः ।
न ते द्वेष्या न ते निन्द्या आदर्तव्याश्च सर्वदा ॥२५३॥

Dharmā vā sampradāyā vā ye'nye tad-anuyāyinaha
Na te dveshyā na te nindyā ādartavyāsh-cha sarvadā (253)

[81] विपत्तिषु धरेद्वैर्यं प्रार्थनं यत्नमाचरेत् ।
भजेत दृढविश्वासम् अक्षरपुरुषोत्तमे ॥२८०॥

Vipattishu dhared dhairyam prārthanam yatnam ācharet
Bhajeta dradha-vishvāsam Akshara-Purushottame (280)

[82] सत्सङ्गोन्नायकं कुर्याद् उचितमेव साहसम् ।
न कुर्यात् केवलं यद्धि स्वमनोलोकरंजकम् ॥२१४॥

Sat-falonnāyakam kuryād uchitam eva sāhasam
Na kuryāt kevalam yaddhi sva-mano-loka-ranjakam (214)

[83] शुद्धोपासनभक्तिं हि पोषयितुं च रक्षितुम् ।
भक्तिं मन्दिरनिर्माणरूपां प्रावर्तयद्धरिः ॥८७॥

Shuddhopāsana-bhaktim hi poshayitum cha rakshitum
Bhaktim mandira-nirmāna-rūpām prāvartayaddharihi (87)

[84] तथैवाज्ञापयामास सेवार्थं हरिणा सह ।
तस्य योत्तमभक्तस्य तस्यैवैवाक्षरस्य च ॥८८॥

Tathaivā'gnāpayām āsa sevārtham Harinā saha
Tasya chottama-bhaktasya tasyevaivā'ksharasya cha (88)

[85] वर्तत उत्तमो भक्तो ब्रह्म भगवतोक्षरम् ।
नित्यं मायापरं नित्यं हरिसेवारतं यतः ॥८८॥

Vartata uttamo bhakto Brahma Bhagavato'ksharam
Nityam mâyā-param nityam Hari-sevāratam yataha (89)

[86] मन्दिराणां हि निर्माणां तदाज्ञामनुसृत्य च ।
दिव्यानां क्रियते भक्त्या सर्वकल्याणहेतुना ॥८९॥

Mandirānām hi nirmānam tad-āgnām-anusrutya cha
Divyānām kriyate bhaktyā sarva-kalyāna-hetunā (90)

[87] पुरुषोत्तममूर्त्या तद्-मध्यखण्डे यथाविधि ।
सहितं स्थाप्यते मूर्तिरक्षरस्यापि ब्रह्मणः ॥९०॥

Purushottama-murtyā tad-madhyakhande yathā-vidhi
Sahitam sthāpyate murtir-Aksharasyā'pi Brahmanaha (91)

[88] अेवमेव गृहाद्येषु कृतेषु मन्दिरेष्वपि ।
मध्ये प्रस्थाप्यते नित्यं साक्षरः पुरुषोत्तमः ॥९१॥

Evam eva gruhādyeshu kruteshu mandireshvapi
Madhye prasthāpyate nityam sā'ksharah Purushottamaha (92)

- [89] आज्ञोपासनसिद्धान्ताः सर्वश्रवहितावहाः ।
दुःखविनाशका अते परमसुखदायकाः ॥२८७॥

Āgnopāsana-siddhāntāh sarva-jiva-hitāvahāhā
Dukha-vināshakā ete parama-sukha-dāyakāhā (287)

- [90] कालो वा कर्म वा माया प्रभवेनैव कर्हिचित् ।
अनिष्टकरणे नूनं सत्संगाश्रयशाशिनाम् ॥२७७॥

Kālo vā karma vā māyā prabhaven-naiva karhichit
Anishta-karane nunam satsangā'shraya-shālinām (277)

- [91] नैव मन्येत कर्तृत्वं कालकर्मादिकस्य तु ।
मन्येत सर्वकर्तारम् अक्षरपुरुषोत्तमम् ॥२७८॥

Naiva manyeta kartrutvam kāla-karmādikasya tu
Manyeta sarva-kartāram Akshara-Purushottamam (279)

- [92] एकादश्या व्रतं नित्यं कर्तव्यं परमादरात् ।
तद्दिने नैव भोक्तव्यं निषिद्धं वस्तु कर्हिचित् ॥२५६॥

Ekādashyā vratam nityam kartavyam param-ādarāt ।
Tad-dine naiva bhoktavyam niṣiddham vastu karhichit ॥256॥

[93] स्वामिवार्ताः पठेन्नित्यं तथैव वचनामृतम् ।
गुण्णातीतगुरुज्ञां य यरितं भावतः पठेत् ॥२३६॥

Swāmi-vārtāhā pathen-nityam tathaiva Vachanāmrutam
Gunātita-gurunām cha charitam bhāvatah pathet (236)

[94] स्वायाद्धि दशमो भागो विंशोथवा स्वशक्तितः ।
अर्थः सेवाप्रसादार्थं स्वामिनारायणप्रभोः ॥१८५॥

Svā'yāddhi dashamo bhāgo vinsho'thavā sva-shaktitaha
Arpyah sevā-prasādārtham Swāminārāyana-Prabhoho (195)

[95] नरः समीपसम्बन्ध-हीनां स्त्रियं स्पृशेन्नहि ।
नैव स्पृशेत् तथा नारी तादृशं पुरुषान्तरम् ॥१८३॥

Narah samipa-sambandha-hinām striyam sprushen-na hi
Naiva sprushet tathā nāri tādrusham purushāntaram (183)

[96] आपत्कालेन्यरक्षार्थं स्पर्शो द्रोषो न विद्यते ।
अन्यथा नियमाः पाल्या अनापत्तौ तु सर्वदा ॥१८४॥

Āpat-kāle'nya-rakshārtham sparshe dosho na vidyate
Anyathā niyamāh pālyā anāpattau tu sarvadā (184)

- [97] न तादृक्कृष्टुयाद् वाचं गीतं ग्रन्थं पठेन्न य ।
पश्येन्न तादृशं दृश्यं यस्मात् कामविवर्धनम् ॥१८८॥

Na tādruk-chhrunuyād vācham gītam grantham pathenna cha
Pashyen-na tādrusham drashyam yasmāt kāma-vivardhanam (188)

- [98] सेवां मातुः पितुः कुर्याद् गृही सत्संगमाश्रितः ।
प्रतिदिनं नमस्कारं तत्पादेषु निवेदयेत् ॥१७२॥

Sevām mātuh pituh kuryād gruhi satsangam āshritaha
Prati-dinam namaskāram tat-pādeshu nivedayet (172)

- [99] आश्रयेत् सहजानन्दं हरिं ब्रह्माक्षरं तथा ।
गुणातीतं गुरुं प्रीत्या मुमुक्षुः स्वात्ममुक्तये ॥२०॥

Āshrayet Sahajānandam Harim Brahmāksharam tathā
Guṇātītam gurum prityā mumukshuh svātma-muktaye (20)

- [100] काष्ठजं द्विगुणं मालां कन्ठे सदैव धारयेत् ।
सत्संगं हि समाश्रित्य सत्संगनियमांस्तथा ॥२१॥

Kāshtha-jām dvi-gunām mālām kanthe sadaiva dhārayet
Satsangam hi samāshritya satsanga-niyamāns-tathā (21)

[101] परित्याज्यं सदा धूतं सर्वैः सर्वप्रकारकम् ।
त्यक्तव्यो व्यभियारश्च नारीभिः पुरुषैस्तथा ॥२८॥

Pari-tyājyam sadā dyutam sarvaih sarva-prakārakam
Tyaktavyo vyabhichārash-cha nāribhih purushais-tathā (28)

[102] आदरेण प्रणामैश्च मधुरवचनादिभिः ।
यथोचितं हि सम्मान्या वृद्धा ज्ञानवयोगुणैः ॥१५८॥

Ādarena pranāmaish-cha madhura-vachanādibhihi
Yatho-chitam hi sanmānyā vruddhā gnāna-vayo-gunaihi (159)

[103] सदैवादरणीया हि विद्वद्वरिष्ठशिक्षकाः ।
यथाशक्ति य सत्कार्याः साधुवादादिकर्मणा ॥१६०॥

Sadaivā'daraniyā hi vidvad-varishtha-shikshakāhā
Yathā-shakti cha sat-kāryāh sādhu-vādādi-karmanā (160)

[104] मनसा वयसा वापि कर्मणा हिंसने कृते ।
तत्स्थितो दुःष्यते नूनं स्वामिनारायणो हरिः ॥४०॥

Manasā vachasā vā'pi karmanā hinsane krute
Tat-sthitho dukhyate nunam Swāminārāyano Harihi (40)

[105]

हरिर्ब्रह्मगुरुश्चैव भवतो मोक्षदायकौ ।
तयोरेव हि कर्तव्यं ध्यानं मानसपूजनम् ॥५८॥

Harir Brahma-gurush-chaiva bhavato moksha-dāyakau
Tayor eva hi kartavyam dhyānam mānasa-pujanam (59)

[106-107]

आह्वान मंत्र आ प्रमाणे छे:
उत्तिष्ठ सहजानंद श्रीहरे पुरुषोत्तम ।
गुणातीताक्षर ब्रह्मन्नुत्तिष्ठ कृपया गुरो ॥
आगम्यतां हि पूजार्थम् आगम्यतां मदात्मतः ।
सान्निध्याद् दर्शनाद् दिव्यात् सौभाग्यं वर्धते मम ॥ (६४-६५)

The Ahvan Mantra is as follows:

Uttishtha Sahajānanda Shri-Hare Purushottama
Gunātītākshara brahmann-uttishtha krupayā guro
Āgamyatām hi pujārtham āgamyatām mad-ātmatah
Sānnidhyād darshanād divyāt saubhāgyam vardhate mama (64-65)

[108]

पुनरागमन मंत्र आ प्रमाणे छे:
भक्त्यैव दिव्यभावेन पूजा ते समनुष्ठिता ।
गच्छाथ त्वं मदात्मानम् अक्षरपुरुषोत्तम ॥७३॥

Punrāgaman mantra ā pramāne che:

Bhaktyaiva divya-bhāvena puajā te samanushthitā
Gachchhā'tha tvam mad-ātmānam Akshara-Purushottama (73)

[109] संभूय प्रत्यहं कार्या गृहसत्त्वा गृहस्थितैः ।
कर्तव्यं भजनं गोष्ठिः शास्त्रपाठादि तत्र च ॥८६॥

Sambhuya pratyaham kāryā gruha-sabhā guruhasthitaihi
Kartavyam bhajanam goshtih shāstra-pāthādi tatra cha (86)

[110] सेवा हरेश्च भक्तानां कर्तव्या शुद्धभावतः ।
महद्भाग्यं ममास्तीति मत्वा स्वमोक्षहेतुना ॥१२२॥

Sevā Haresh-cha bhaktānām kartavyā shuddha-bhāvataha
Mahad-bhāgyam mamāstiti matvā sva-moksha-hetunā (122)

[111] सेवाभक्तिकथाध्यानतपोयात्रादि साधनम् ।
मानतो दम्भतो नैव कार्यं नैवेर्ष्या तथा ॥१२८॥

Sevā-bhakti-kathā-dhyāna-tapo-yātrādi sādhanam
Mānato dambhato naiva kāryam naivershyayā tathā (129)

[112] स्पर्धया द्वेषतो नैव न लौकिककलेऽप्या ।
श्रद्धया शुद्धभावेन कार्यं प्रसन्नताधिया ॥१३०॥

Spardhayā dveshato naiva na laukika-falechchhayā
Shraddhayā shuddha-bhāven kāryam prasannatā-dhiyā (130)

[113] प्रार्थनं प्रत्यहं कुर्याद् विश्वासभक्तिभावतः ।
गुरोर्ब्रह्मस्वरूपस्य स्वामिनारायणप्रभोः ॥१५३॥

Prārthanam pratyaham kuryād vishvāsa-bhakti-bhāvataha
Guror Brahmaswarupasya Swāminārāyana-Prabhoho (153)

[114] स्वधर्मं पालयेन्नित्यं परधर्मं परित्यजेत् ।
स्वधर्मो भगवद्गुरोराज्ञायाः परिपालनम् ॥१५६॥

Sva-dharmam pālayen-nityam para-dharmam pari-tyajet
Sva-dharmo Bhagavad-gurvor āgnāyāh pari-pālanam (156)

[115] तदाज्ञां यत् परित्यज्य क्रियते स्वमनोधृतम् ।
परधर्मः स विज्ञेयो विवेकिभिर्मुमुक्षुभिः ॥१५७॥

Tad-āgnām yat pari-tyajya kriyate sva-mano-dhrutam
Para-dharmah sa vigneयो vivekibhir mumukshubhihi (157)

[116] सत्संगनियमाद् यद्धि विरुद्धं धर्मलोपकम् ।
इलदमपि नाचर्य भवेद् यद् भक्तिबाधकम् ॥१५८॥

Satsanga-niyamād yaddhi viruddham dharma-lopakam
Fala-dam api nā'charyam bhaved yad bhakti-bādhakam (158)

[117] आचारो वा विचारो वा तादृक् कार्यो न कर्हिचित् ।
अन्येषाम् अहितं दुःखं येन स्यात् क्लेशवर्धनम् ॥१६७॥

Āchāro vā vichāro vā tādruk kāryo na karhichit
Anyeshām ahitam dukham yena syāt klesha-varadhanam (167)

[118] सुहृद्भावेन भक्तानां शुभगुणगणान् स्मरेत् ।
न ग्राह्योवगुणस्तेषां द्रोहः कार्यो न सर्वथा ॥१६८॥

Suhrad-bhāvena bhaktānām shubha-guna-ganān smaret
Na grāhyo'vagunas-teshām drohah kāryo na sarvathā (168)

[119] गृहे हि मधुरां वाणीं वदेद् वाचं त्यजेत् कटुम् ।
कमपि पीडितं नैव प्रकुर्याद् मलिनाशयात् ॥१७५॥

Gruhe hi madhurām vānim vaded vācham tyajet katum
Kam api piditam naiva prakuryād malinā'shayāt (175)

[120] लौकिकं त्वविचार्यैव सहसा कर्म नाचरेत् ।
इलादिकं विचार्यैव विवेकेन तद् आचरेत् ॥१८२॥

Laukikam tvavichāryaiva sahasā karma nā'charet
Falādikam vichāryaiva vivekena tad ācharet (192)

[121] नैव विश्वासघातं हि कुर्यात् सत्संगमाश्रितः ।
पालयेद् वचनं दत्तं प्रतिज्ञातं न लंघयेत् ॥२००॥

Naiva vishvāsa-ghātam hi kuryāt satsangam āshritaha
Pālayed vachanam dattam pratignātam na langhayet (200)

[122] शक्या भगवतो यत्र भक्तिः स्वधर्मपालनम् ।
तस्मिन् देशे निवासो हि करणीयः सुभेन च ॥२०४॥

Shakyā Bhagavato yatra bhaktih sva-dharma-pālanam
Tasmin deshe nivāso hi karaniyah sukhena cha (204)

[123] विद्याधनादिकं प्राप्तुं देशान्तरं गतेषु च ।
सत्संगमादरात् तत्र कुर्यान्नियमपालनम् ॥२०५॥

Vidyā-dhanādikam prāptum deshāntaram gate'pi cha
Satsangam ādarāt tatra kuryān-niyama-pālanam (205)

[124] संजाते देशकालादेवैपरीत्ये तु धैर्यतः ।
अन्तर्भजेत सानन्दम् अक्षरपुरुषोत्तमम् ॥२०७॥

Sanjāte desha-kālāder vaiparitye tu dhairyataha
Antar-bhajet sānandam Akshara-Purushottamam (207)

[125] उत्साहाद् आदरात् कुर्यात् स्वात्म्यासं स्थिरचेतसा ।
व्यर्थां न नयेत्कालं विद्यार्थी व्यर्थकर्मसु ॥२१०॥

Utsāhād ādarāt kuryāt svā'bhyāsam sthira-chetasā
Vyarthatām na nayet kālam vidyārthī vyartha-karmasu (210)

[126] सांप्रदायिकसिद्धान्त-बाधकरं हि यद् वचः ।
पठ्यं श्रव्यं न मन्तव्यं संशयोत्पादकं य यत् ॥२३८॥

Sāmpradāyika-siddhānta-bādhakaram hi yad vachaha
Pathyam shravayam na mantavyam sanshayotpādakam cha yat (239)

[127] मर्यादा पालनीयैव सर्वैर्मन्दिरमागतैः ।
नार्यो नैव नरैः स्पृश्या नारीभिश्च नरास्तथा ॥२६१॥

Maryādā pālaniyaiva sarvair mandiram āgataihī
Nāryo naiva naraih sprushyā nāribhish-cha narās-tathā (261)

[128] नियममनुसृत्यैव सत्संगस्य तु मन्दिरे ।
वस्त्राणि परिधेयानि स्त्रीभिः पुम्भिश्च सर्वदा ॥२६२॥

Niyamam anusrutyaiva satsangasya tu mandire
Vastrāni pari-dheyāni stribhih pumbhish-cha sarvadā (262)

[129] शास्त्रेस्मिंज्ञापिता स्पष्टम् आज्ञोपासनपद्धतिः ।
परमात्म-परब्रह्म-सहजानन्द-दर्शिता ॥११॥

Shāstre'smin gnāpitā spashtam āgnopāsana-paddhatihi
Paramātma-Parabrahma-Sahajānanda-darshitā (11)

[130] सत्संगाधिकृतः सर्वे सर्वे सुभाधिकारिणः ।
सर्वेर्हा ब्रह्मविद्यायां नार्यश्चैव नरास्तथा ॥१२॥

Satsangā'dhikrutah sarve sarve sukhā'dhi-kārinaha
Sarve'rhā brahmavidyāyām nāryash-chaiva narās-tathā (12)

[131] नैव न्यूनाधिकत्वं स्यात् सत्संगे लिंगभेदतः ।
स्वस्वमर्यादया सर्वे भक्त्या मुक्तिं समाप्नुयुः ॥१३॥

Naiva nyunādhikatvam syāt satsange linga-bhedataha
Sva-sva-maryādayā sarve bhaktyā muktim samāpnuyuhu (13)

[132] सर्ववर्णगताः सर्वा नार्यः सर्वे नरास्तथा ।
सत्संगे ब्रह्मविद्यायां भोक्षे सदाधिकारिणः ॥१४॥

Sarva-varna-gatāh sarvā nāryah sarve narās-tathā
Satsange brahmavidyāyām mokshe sadā'dhikārinaha (14)

[133] न न्यूनाधिकता कार्या वर्णाधारेण कर्हिचित् ।
त्यक्त्वा स्ववर्णमानं च सेवा कार्या मिथः समैः ॥१५॥

Na nyunā'dhikatā kāryā varnā'dhārena karhichit
Tyaktvā sva-varna-mānam cha sevā kāryā mithah samaihi (15)

[134] जत्या नैव महान् कोपि नैव न्यूनस्तथा यतः ।
जत्या क्लेशो न कर्तव्यः सुखं सत्संगमाचरेत् ॥१६॥

Jātyā naiva mahān ko'pi naiva nyunas-tathā yataha
Jātyā klesho na kartavyah sukham satsangam ācharet (16)

[135] सर्वधिकारिणो मोक्षे गृह्णिषस्त्यागिनोपि च ।
न न्यूनाधिकता तत्र सर्वे भक्ता यतः प्रभोः ॥१७॥

Sarve'dhikārino mokshe gruhinas-tyāgino'pi cha
Na nyunā'dhikatā tatra sarve bhaktā yatah Prabho (17)

[136] सर्वं दुर्यसनं त्याज्यं सर्वैः सत्संगिभिः सदा ।
अनेकरोगदुःखानां कारणं व्यसनं यतः ॥१८॥

Sarvam dur-vyasanam tyājyam sarvaih satsangibhih sadā
Aneka-roga-dukhānām kāranam vyasanam yataha (26)

[137] मांसं मत्स्यं तथाऽऽनि भक्षयेयुर्न कर्हिचित् ।
पलाशुं लशुनं हिंशु न च सत्संगिनो जनाः ॥२८॥

Mānsam matsyam tathā'ndāni bhakshayeyur na karhichit
Palāndum lashunam hingu na cha satsangino janāhā (29)

[138] यौर्यं न कर्हिचित् कार्यं सत्संगमाश्रितैर्जनैः ।
धर्मार्थमपि नो कार्यं चोरकार्यं तु कर्हिचित् ॥३१॥

Chauryam na karhichit kāryam satsangam āshritair janaihi
Dharmārtham api no kāryam chora-kāryam tu karhichit (31)

[139] कस्यापि ताडनं नैव करणीयं कदाचन ।
अपशब्दापमानादि-सूक्ष्महिंसापि नैव च ॥३८॥

Kasyā'pi tādanam naiva karaniyam kadāchana
Apa-shabdā'pamānādi-sukshma-hinsā'pi naiva cha (38)

[140] आत्मघातोपि हिंसैव न कार्योतः कदाचन ।
पतनगलबन्धाद्यैर्विषभक्षादिविस्तथा ॥४१॥

Ātma-ghāto'pi hinsaiva na kāryo'tah kadchana
Patana-gala-bandhādyair visha-bhakshādibhis-tathā (41)

[141] दूःखलज्जाभयक्रोध-रोगाद्यापत्तिकारणात् ।
धर्मार्थमपि कश्चिद्धि हन्यान्न स्वं न वा परम् ॥४२॥

Dukha-lajjā-bhaya-krodha-rogādyāpatti kāranāt
Dharmā'rtham api kashchiddhi hanyān-na swam na vā param (42)

[142] तीर्थेऽपि नैव कर्तव्य आत्मघातो मुमुक्षुभिः ।
नैवापि भोक्षपुण्याप्तिभावात् कार्यः स तत्र च ॥४३॥

Tirthe'pi naiva kartavya ātma-ghāto mumukshubhihi
Naivā'pi moksha-punyāpti bhāvāt kāryah sa tatra cha (43)

[143] ष्ठीवनं मलमूत्रादिविसर्जनं स्थलेषु च ।
शास्त्रलोकनिषिद्धेषु न कर्तव्यं कदाचन ॥४८॥

Sththivanam mala-mutrādi-visarjanam sthaleshu cha
Shāstra-loka-nishiddheshu na kartavyam kadāchana (49)

[144] शुद्धिः सर्वविधा पाल्या बाह्या याव्यन्तरा सदा ।
शुद्धिप्रियः प्रसीदेय्य शुद्धिमति जने हरिः ॥५०॥

Shuddhih sarvavidhā pālyā bāhyā chā'bhyantarā sadā
Shuddhi-priyah prasidech-cha shuddhi-mati jane Harihi (50)

[145] भोज्यं नैव न पेयं वा विना पूजां जलादिकम् ।
प्रवासगमने यापि पूजां नैव परित्यजेत् ॥७६॥

Bhojyam naiva na peyam vā vinā pujaṁ jalādikam
Pravāsa-gamane chā'pi pujaṁ naiva pari-tyajet (76)

[146] यथा स्वधर्मरक्षा स्यात् तथैव वस्त्रधारणम् ।
सत्संगिनरनारीभिः करणीयं हि सर्वदा ॥८४॥

Yathā sva-dharma-rakshā syāt tathaiva vastra-dhāranam
Satsangi-nara-nāribhih karaniyam hi sarvadā (94)

[147] सत्संगदृढतार्थं हि सभार्थमन्तिके स्थितम् ।
गन्तव्यं प्रतिसप्ताहं मन्दिरं वापि माण्डलम् ॥८५॥

Satsanga-dradhatārtham hi sabhārtham antike sthitam
Gantavyam prati-saptāham mandiram vā'pi mandalam (95)

[148] अक्षराधिपतेर्भक्तिं सधर्माभायरेत् सदा ।
धर्मेण रहितां नैव भक्तिं कुर्यात् कदाचन ॥११७॥

Aksharādhipater bhaktim sa-dharmām ācharet sadā
Dharmena rahitām naiva bhaktim kuryāt kadāchana (117)

[149] परस्माद् ब्रह्मज्ञोन्यस्मिन्नक्षराद् ब्रह्मज्ञस्तथा ।
प्रीत्यभावो हि वैराग्यम् अंगं भक्तेः सहायकम् ॥१२०॥

Parasmād Brahmano'nyasmin-naksharād Brahmanas-tathā
Prityabhāvo hi vairāgyam angam bhakteh sahāyakam (120)

[150] नेयो न व्यर्थतां कालः सत्संगं भजनं विना ।
आलस्यं च प्रमादाद्दि परित्याज्यं हि सर्वदा ॥१२३॥

Neyo na vyarthatām kālah satsangam bhajanam vinā
Ālasyam cha pramādādi pari-tyājyam hi sarvadā (123)

[151] कुर्याद्धि भजनं कुर्वन् क्रिया आज्ञानुसारतः ।
क्रियाबन्धः क्रियाभारः क्रियामानस्ततो नहि ॥१२४॥

Kuryāddhi bhajanam kurvan kriyā āgnā'nusārataha
Kriyā-bandhah kriyā-bhārah kriyāmānas-tato na hi (124)

[152] सेवया कथया स्मृत्या ध्यानेन पठनाद्विभिः ।
सुफलं समयं कुर्याद् भगवत्कीर्तनाद्विभिः ॥१२५॥

Sevayā kathayā smrutyā dhyānena pathanādvibhihi
Sufalam समयam kuryād Bhagavat-kirtanādvibhihi (125)

- [153] कार्यं लीलायरित्राणां स्वामिनारायणप्रभोः ।
श्रवणं कथनं पाठो मननं निदिध्यासनम् ॥१३३॥

Kāryam lilā-charitrānām Swāminārāyana-Prabhoho
Shravanam kathanam pātho mananam nidi-dhyāsanam (133)

- [154] जनसंबोधनं कुर्याद् यथाकार्यगुणादिकम् ।
संवर्धयेत् तदुत्साहं यथाशक्ति सुकर्मसु ॥१६१॥

Jana-sambodhanam kuryād yathā-kārya-gunādikam
Samvardhayet tad-utsāham yathā-shakti su-karmasu (161)

- [155] सत्यां वदेद् हितां यैव वदेद् वाणी प्रियां तथा ।
मिथ्यारोप्योपवादो न कस्मिंश्चित् कर्हिचिञ्जने ॥१६२॥

Satyām vaded hitām chaiva vaded vānim priyām tathā
Mithyā'ropyo'pavādo na kasminsh-chit karhichij-jane (162)

- [156] न वदेत् कुत्सितां वाचम् अपशब्दकलंकिताम् ।
श्रोतृदुःखकरीं निन्द्यां कठोरां द्वेषगर्भिणीम् ॥१६३॥

Na vadet kutsitām vācham apa-shabda-kalankitām
Shrotru-dukha-karim nindyām kathorām dvesha-garbhinim (163)

[157] अन्यावगुणदोषादिवार्ता कदापि नोच्यरेत् ।
तथाकृते त्वशान्तिः स्याद् अप्रीतिश्च हरेर्गुरोः ॥१६५॥

Anyā'vaguna-doshādi-vārtām kadā'pi nochcharet
Tathā krute tvashāntih syād apritish-cha Harer guroho (165)

[158] अत्यन्तावश्यकं नूनं परिशुद्धेन भावतः ।
सत्यप्रोक्तौ न दोषः स्याद् अधिकारवतां पुरः ॥१६६॥

Atyantā'vashyake nunam pari-shuddhena bhāvataha
Satya-proktau na doshah syād adhikāra-vatām puraha (166)

[159] विवादः कलहो वापि नैव कार्यः कदाचन ।
वर्तितव्यं विवेकेन रक्ष्या शान्तिश्च सर्वदा ॥१७०॥

Vivādah kalaho vā'pi naiva kāryah kadāchana
Vartitavyam vivekena rakshyā shāntish-cha sarvadā (170)

[160] वचने वर्तने क्वापि विचारे लेखने तथा ।
कठोरतां भजेनैव जनः कोपि कदाचन ॥१७१॥

Vachane vartane kvāpi vichāre lekhane tathā
Kathoratām bhajen-naiva janah ko'pi kadāchana (171)

[161] श्वशुरः पितृवत् सेव्यो वध्वा श्वश्रूश्च मातृवत् ।
स्वपुत्रीवत् स्नुषा पाल्या श्वश्रापि श्वशुरेश्च य ॥१७३॥

Shvashurah pitruvat sevyo vadhvā shvashrush-cha mātruvat
Sva-putrivat snushā pālyā shvashrvā'pi shvashurena cha (173)

[162] भित्तिवत् भोजनं कार्यं गृहस्थैः स्वगृहे मुदा ।
अतिथिर्हि यथाशक्ति संभाव्य आगतो गृहम् ॥१७६॥

Militvā bhojanam kāryam gruhasthah svā-gruḥe mudā
Atithir hi yathā-shakti sambhāvya āgato gruham (176)

[163] पुत्रीपुत्रात्मिका स्वस्य संस्कार्या संततिः सदा ।
सत्संगदिव्यसिद्धान्तैः सदाचारैश्च सद्गुणैः ॥१७८॥

Putri-putrātmikā svasya sanskāryā santatih sadā
Satsanga-divya-siddhāntaih sad-āchāraish-cha sadgunaihi (178)

[164] सत्संगशास्त्रपाठाद्यैर्गर्भस्थामेव संततिम् ।
संस्क्रुयात् पूरयेन् निष्णाम् अक्षरपुरुषोत्तमे ॥१७९॥

Satsanga-shāstra-pāthādyair-garbha-sthām eva santatim
Sanskuryāt purayen-nishthām Akshara-Purushottame (179)

[165] स्वीयपत्नीतराभिस्तु रहसि वसनं सह ।
आपत्कालं विना क्वापि न कुर्युर्गृहिशो नराः ॥१८१॥

Sviya-patnitarābhis-tu rahasi vasanam saha
Āpat-kālam vinā kvāpi na kuryur gruhino narāhā (181)

[166] तथैव नहि नार्योपि तिष्ठेयुः स्वपतीतरैः ।
पुरुषैः साकमेकान्ते ह्यापत्तिसमयं विना ॥१८२॥

Tathaiva na hi nāryo'pi tishtheyuh sva-patitaraihi
Purushaih sākam-ekānte hyāpatti-samayam vinā (182)

[167] मनुष्यो व्यसनी यः स्याद् निर्लज्जो व्यभियारवान् ।
तस्य संगो न कर्तव्यः सत्संगमाश्रितैर्जनैः ॥१८६॥

Manushyo vyasani yah syād nirlajjo vyabhichāravān
Tasya sango na kartavyah satsangam-āshritair-janaihi (186)

[168] संगश्चारित्र्यहीनायाः करणीयो नहि स्त्रियाः ।
स्त्रीभिः स्वधर्मरक्षार्थं पाल्याश्च नियमा दृढम् ॥१८७॥

Sangash-chāritrya-hināyāh karaniyo na hi striyāhā
Stribhihi sva-dharma-rakshārtham pālyāsh-cha niyamā dradham
(187)

[169] धनद्रव्यधरादीनां सदा दानप्रदानयोः ।
नियमा लेखसाक्ष्यादेः पालनीया अवश्यतः ॥१८८॥

Dhana-dravya-dharādinām sadā'dāna-pradānayoho
Niyamā lekha-sākshyādeh pālaniyā avashyataha (189)

[170] लुंया कदापि न ग्राह्या कैश्चिदपि जनैरिह ।
नैव कार्यो व्ययो व्यर्थः कार्यः स्वायानुसारतः ॥१८३॥

Lunchā kadāpi na grāhyā kaishchid api janair iha
Naiva kāryo vyayo vyarthah kāryah svā'yā'nusārataha (193)

[171] गुणसामर्थ्यरुच्यादि विदित्वैव जनस्य तु ।
तदुचितेषु कार्येषु योजनीयो विचार्य सः ॥२०३॥

Guna-sāmarthya-ruchyādi viditvaiva janasya tu
Yad-uchiteshu kāryeshu yojaniyo vichārya saha (203)

[172] यद्देशे हि स्ववासः स्यात् तद्देशनियमाश्च ये ।
सर्वथा पालनीयास्ते तत्प्रशासनसंमताः ॥२०६॥

Yad-deshe hi sva-vāсах syāt tad-desha-niyamāsh-cha ye
Sarvathā pālaniyāste tat-prashāsana-sammatāhā (206)

[173] बाल्यादेव दृढीकुर्यात् सेवाविनम्रतादिकम् ।
निर्बलतां भयं चापि नैव गच्छेत् कदाचन ॥२११॥

Bālyād eva dradhi-kuryāt sevā-vinamratādikam
Nirbalatām bhayam chā'pi naiva gachchhet kadāchana (211)

[174] बाल्यादेव हि सत्संगं कुर्याद् भक्तिं च प्रार्थनाम् ।
कार्या प्रतिदिनं पूजा पित्रोः पंचांगवन्दना ॥२१२॥

Bālyād eva hi satsangam kuryād bhaktim cha prārthanām
Kāryā prati-dinam puja pitroh panchānga-vandanā (212)

[175] नियतोद्यमकर्तव्ये नालस्यम् आप्नुयात् क्वचित् ।
श्रद्धां प्रीतिं हरौ कुर्यात् पूजां सत्संगमन्वहम् ॥२१५॥

Niyatodyama-kartavye nā'lasyam āpnuyāt kvachit
Shraddhām pritim Harau kuryāt pujaṁ satsangam anvaham (215)

[176] उपदेशाश्चरित्राणि स्वामिनारायणप्रभोः ।
गुणातीतगुरुणां च सत्संगिनां हि ज्वनम् ॥२३७॥

Upadeshāsh-charitrāni Swāminārāyana-Prabhoho
Gunātita-gurunām cha satsanginām hi jivanam (237)

[177] अतस्तच्छ्रवणं कुर्याद् मननं निदिध्यासनम् ।
महिम्ना श्रद्धया भक्त्या प्रत्यहं शान्तचेतसा ॥२३८॥

Atas-tach-chhravanam kuryād mananam nidi-dhyāsanam
Mahimnā shraddhayā bhaktyā pratyaham shānta-chetasā (238)

[178] मन्दिराणि य शास्त्राणि सन्तस्तथा कदाचन ।
न निन्दास्ते हि सत्कार्या यथाशक्ति यथोचितम् ॥२५४॥

Mandirāni cha shāstrāni santas-tathā kadāchana
Na nindyāste hi satkāryā yathā-shakti yathochitam (254)

[179] संयमनोपवासादि यद्यत्तपः समाचरेत् ।
प्रसादाय हरेस्तत्तु भक्त्यर्थमेव केवलम् ॥२५५॥

Sanyam-anopavāsādi yad-yat-tapah samācharet
Prasādāy Hares-tat tu bhaktyartham eva kevalam (255)

[180] गच्छेद् यदा दर्शनार्थं भक्तजनो हरेर्गुरोः ।
रिक्तेन पाणिना नैव गच्छेत् तदा कदाचन ॥२६३॥

Gachchhed yadā darshanārtham bhakta-jano Harer guroho
Riktena pāninā naiva gachchhet tadā kadāchana (263)

- [181] प्रायश्चित्तमनुष्ठेयं जाते त्वयोग्यवर्तने ।
परमात्मप्रसादार्थं शुद्धेन भावतस्तदा ॥२६८॥

Prāyash-chittam anushtheyam jāte tvayogyavartane
Paramātma-prasādārtham shuddhena bhāvatas-tadā (268)

- [182] आपत्तौ कष्टदायां तु रक्षा स्वस्य परस्य च ।
यथैव स्यात् तथा कार्यं रक्षता भगवद्बलम् ॥२७०॥

Āpattau kashta-dāyām tu rakshā svasya parasya cha
Yathaiva syāt tathā kāryam rakshatā Bhagavad-balam (270)

- [183] भूतप्रेतपिशाचादेर्भयं कदापि नाप्नुयात् ।
ईदृक्शंकाः परित्यज्य हरिभक्तः सुखं वसेत् ॥२७५॥

Bhuta-preta-pishāchāder bhayam kadāpi nā'pnuyāt
Idruk shankāh pari-tyajya haribhaktah sukham vaset (275)

- [184] अयोग्यविषयाश्चैवम् अयोग्यव्यसनानि च ।
आशंकाः संपरित्याज्याः सत्संगमाश्रितैः सदा ॥२७८॥

Ayogyavishayāsh-chāivam ayogyavyasanāni cha
Āshankāh sampari-tyājyāh satsangam āshritaih sadā (278)

[185] त्यागाश्रमेच्छुना दीक्षा ग्राह्या ब्रह्माक्षराद् गुरोः।
ब्रह्मचर्यं सदा सर्वैः पाठ्यं त्यागिभिरष्टधा ॥२८१॥

Tyāgā'shramechchhunā dikshā grāhyā Brahmā'ksharād guroho
Brahma-charyam sadā sarvaih pālyam tyāgibhir ashtadhā (281)

[186] अतच्छास्त्रानुसारेण यः प्रीत्या श्रद्धया जनः ।
आज्ञोपासनयोर्दार्ढ्यं प्रकुर्यात् स्वस्य ज्वने ॥२८८॥

Etachchhāstrānusārena yah prityā shraddhayā janaha
Āgnopāsanayor dārdhyam prakuryāt svasya jivane (288)

[187] हरेः प्रसन्नतां प्राप्य तत्कृपाभाजनो भवेत् ।
ज्वनेव स्थितिं ब्राह्मीं शास्त्रोक्तामाप्नुयात् स च ॥२८९॥

Harehe prasannatām prāpya tat-krupā-bhājano bhavet
Jivan-neva sthitim brāhmin shāstroktām āpnuyāt sa cha (289)

[188] धर्मैकान्तिकसंसिद्धिम् आप्नुते दिव्यमक्षरम् ।
शाश्वतं भगवद्धाम मुक्तिमात्यन्तिकीं सुखम् ॥२९०॥

Dharmaikāntika-sansiddhim āpnute divyam Aksharam
Shāshvatam Bhagavad-dhāma muktim-ātyantikim sukham (290)

[189] परमात्मा परं ब्रह्म स्वामिनारायणो हरिः ।
सिद्धान्तं स्थापयामास ह्यक्षरपुरुषोत्तमम् ॥२८५॥

Paramātmā Param Brahma Swāminārāyano Harihi
Siddhāntam sthāpayāmāsa hyakshara-Purushottamam (295)

[190] गुरवश्च गुणातीताश्चकुस्तस्य प्रवर्तनम् ।
विरचितमिदं शास्त्रं तत्सिद्धान्तानुसारतः ॥२८६॥

Guravash-cha Gunātītāsh-cha-krustasya pravartanam
Virachitam idam shāstram tat-siddhāntā'nusārataha (296)

[191] कृपयैवावतीर्षोत्र मुमुक्षुमोक्षहेतुना ।
परब्रह्म दयालुर्हि स्वामिनारायणो भुवि ॥२८७॥

Krupayaivā'vatirno'tra mumukshu-moksha-hetunā
Parabrahma dayālur hi Swāminārāyano bhuvi (297)

[192] सकलाश्रितभक्तानां योगक्षेमौ तथावहत् ।
व्यधात् स द्विविधं श्रेय आमुष्मिकं तथैहिकम् ॥२८८॥

Sakalā'shrita-bhaktānām yoga-kshemau tathā'vahat
Vyadhāt sa dvi-vidham shreya āmushmikam tathaihikam (298)

[193] कार्यं बालैश्च बालाभिर्बाल्याद् विद्याभिप्रापणम् ।
दुराचारः कुसंगश्च त्याज्यानि व्यसनानि च ॥२०८॥

Kāryam bālaish-cha bālābhir bālyāḍ vidyā'bhi-prāpanam
Durāchārah kusangash-cha tyājyāni vyasanāni cha (209)

[194] कामासक्तो भवेद् यो हि कृतघ्नो लोकवंचकः ।
पापहृदी कपटी यश्च तस्य संगं परित्यजेत् ॥२१७॥

Kāmā'sakto bhaved yo hi krutaghno loka-vanchakaha
Pākhandi kapati yash-cha tasya sangam pari-tyajet (217)

[195] हरेस्तदवताराणां अण्डनं विदधाति यः ।
उपास्तेः अण्डनं यश्च कुरुते परमात्मनः ॥२१८॥

Hares-tad-avatārānām khandanam vidadhāti yaha
Upāsteh khandanam yash-cha kurute Paramātmanaha (218)

[196] साकृतिकं परब्रह्म मनुते यो निराकृति ।
तस्य संगो न कर्तव्यस्तादृग्ग्रन्थान् पठेन्नहि ॥२१९॥

Sākrutikam Parabrahma manute yo nirākṛuti
Tasya sango na kartavyas-tādrug-granthān pathen-na hi (219)

[197] ખણડનં મન્દિરાણાં યો મૂર્તિનાં કુરુતે હરેઃ ।
સત્યાહિંસાદિધર્માણાં તસ્ય સંગં પરિત્યજેત્ ॥૨૨૦॥

Khandanam mandirānām yo murtinām kurute Harehe
Satyā'hinsādi-dharmānām tasya sangam pari-tyajet (220)

[198] ગુર્વાશ્રયવિરોધી યો વૈદિકશાસ્ત્રખન્ડકઃ ।
ભક્તિમાર્ગવિરોધી સ્યાત્ તસ્ય સંગં ન ચાયરેત્ ॥૨૨૧॥

Gurvāshraya-virodhi yo vaidika-shāstra-khandakaha
Bhakti-mārga-virodhi syāt tasya sangam na chā'charet (221)

[199] બુદ્ધિમાનપિ લોકે સ્યાદ્ વ્યાવહારિકકર્મસુ ।
ન સેવ્યા ભક્તિહીનશ્ચેષ્ટાસ્ત્રપારંગતોપિ વા ॥૨૨૨॥

Buddhimān api loke syād vyāvahārika-karmasu
Na sevyo bhakti-hinash-chech-chhāstra-pārangato'pi vā (222)

[200] શ્રદ્ધામેવ તિરસ્કૃત્ય હ્યાધ્યાત્મિકેષુ કેવલમ્ ।
પુરસ્કરોતિ યસ્તર્કં તત્સંગમાચરેન્નહિ ॥૨૨૩॥

Shraddhām eva tiras krutya hyādhyātmikeshu kevalam
Puras-karoti yas-tarkam tat-sangam-ācharen-na hi (223)

NOTES



अव तो पूज जलियो छे,
के घोर ते थाय मोटे
मुजपाठमां मंडी पडो.
स्वै.

॥ अदुमंदाक्षि मुखपाठ अर्था ॥
अधिक

Bhramswarup
Pramukh Swami Maharaj



Guruhari
Mahant Swami Maharaj